



Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Słupsku

76-200 Słupsk, ul. G. Narutowicza 9

tel./fax: (59) 845 60 20

www.ppp.slupsk.pl e-mail sekretariat@ppp.slupsk.pl

*Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 1/2024r.
Dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Słupsku
z dnia 13 lutego 2024 r.*

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
w Słupsku**

Słupsk, 13.02.2024r.

Spis treści

INFORMACJE OGÓLNE	3
1. Wprowadzenie	3
2. Słowniczek pojęć	7
3. Podstawy prawne	8
CZĘŚĆ PIERWSZA – STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH	9
STANDARD I - POLITYKA	9
1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletniego (<i>Art. 22c ust. 1 pkt 1</i>).....	9
2. Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone (<i>Art. 22c ust. 2 pkt 1</i>).	10
3. Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego (<i>Art. 22c ust. 1 pkt 2</i>).....	11
4. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia (<i>Art. 22c ust. 2 pkt 4</i>).....	14
5. Zasady i sposób udostępniania personelowi, rodzicom/opiekunom prawnym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania (<i>Art. 22c ust. 7</i>).....	15
6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet (<i>Art. 22c ust. 2 pkt 2</i>).....	15
STANDARD II - PERSONEL	19
1. Zasady zatrudniania pracowników w poradni oraz dopuszczania innych osób do kontaktu nad małoletnimi.	19
STANDARD III - PROCEDURY	21
1. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” (<i>Art. 22c ust. 1 pkt 3</i>).....	21
2. Procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego (<i>Art. 22c ust. 1 pkt 2</i>).	23
3. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie (<i>Art. 22c ust. 2 pkt 3</i>).	24
STANDARD IV - MONITORING	26
1. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów ochrony małoletnich oraz sposoby dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów albo zdarzeń zagrażających dobru małoletniego (<i>Art. 22c ust. 1 pkt 4, PKT 8</i>).....	27
CZĘŚĆ DRUGA - ORGANIZACJA PROCESU OCHRONY MAŁOLETNIICH	28

1. Zadania i obowiązki pracowników poradni wynikające z wdrożenia standardów (podział obowiązków i przydział zadań) (<i>Art. 22c ust. 1 pkt 5, 7</i>).	28
2. Zadania i obowiązki pracowników poradni w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (<i>Art. 22c ust. 1 pkt 5, 7</i>).....	29
CZEŚĆ TRZECIA - ZAŁĄCZNIKI	31
PODSUMOWANIE	31

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 28 lipca 2023r. **Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. poz. 1606. Art. 10) nakłada na podmioty, m.in.: placówkę oświatową (tj. poradnię psychologiczno-pedagogiczną) obowiązek wprowadzenia **Standardów ochrony małoletnich** (Art. 22b pkt.1) w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. najpóźniej do 15 lutego 2024r.). Ustawa weszła w życie z dniem 14.08.2023r.

Standardy ochrony małoletnich to dokument opisujący działania placówki oświatowej (poradni) w zakresie wdrożenia **zasad i procedur** określonych w *Ustawie Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz niektórych innych ustaw* (Rozdział 4b Art. 22c ust.1 pkt.1-8; ust.2 pkt 1-4, ust.4,5,6,7) i *Ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (Rozdział 4b Art. 22c ust.1 pkt. 1-8; ust.2 pkt.1-4; ust.4,5,6,7) dla małoletnich¹.

W standardach zawartych w w/w ustawach zostały określone, w szczególności w:

→ **Art. 22c. ust.1 pkt.1-8:**

- 1) *zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;*
- 2) *zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;*
- 3) *procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczęcie procedury "Niebieskie Karty";*
- 4) *zasady przeglądu i aktualizacji standardów;*
- 5) *zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;*
- 6) *zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;*

¹ **małoletnim** (dziecku, uczniu, wychowanku) – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia

- 7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- 8) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

→ **Art. 22c. ust.2 pkt.1-4:**

- 1) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- 2) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- 3) procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- 4) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

→ **Art. 22c. ust. 4,5,6,7:**

4. W standardach uwzględnia się sytuację dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
5. Standardy sporządza się, mając na względzie konieczność ich zrozumienia przez osoby małoletnie.
6. Podmioty, o których mowa w art. 22b oraz w ust. 3, mają obowiązek co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.
7. Podmioty, o których mowa w art. 22b oraz w ust. 3, udostępniają standardy na swojej stronie internetowej oraz wywieszają w widocznym miejscu w swoim lokalu, w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich. Wersja skrócona zawiera informacje istotne dla małoletnich.

Powyższe zasady i procedury, które mają za zadanie zabezpieczyć dzieci przed wszelkimi formami krzywdzenia, zaniedbania, wykorzystania czy przemocy oraz pozwolić na zareagowanie w przypadku obaw o dobro dziecka - zostały przyporządkowane **do czterech standardów**, tj.

→ **Standard I. POLITYKA** (dotyczy polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem wg zasad i procedur określonych ustawą).

→ **Standard II. PERSONEL** (dotyczy monitoringu, edukacji i zaangażowania pracowników/współpracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci).

→ **Standard III. PROCEDURE** (dotyczy podejmowania procedur w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego).

→ **Standard IV. MONITORING** (dotyczy monitoringu i okresowej weryfikacji zgodności prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci).

Każdy ze standardów ma określony zakres działania, tj. czego i jakiej grupy osób dotyczy.

Szczegółowy opis standardów zawiera pierwsza część dokumentu (tzn. opis zasad i procedur w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych).

Część druga dokumentu dotyczy organizacji procesu ochrony małoletnich w poradni. Swoim zakresem obejmuje: *Zadania i obowiązki pracowników poradni wynikające z wdrożenia standardów* (m.in.: monitorowanie standardów przez osobę wyznaczoną przez dyrektora poradni; informowanie nowo zatrudnionego pracownika o konieczności zapoznania się ze standardami, dostosowanie standardów dla małoletnich, podział obowiązków i przydział zadań w zakresie wdrażania standardów ochrony małoletnich) oraz *Zadania i obowiązki pracowników poradni w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego* (m.in.: osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w poradni).

Część trzecia to opracowane na potrzeby standardów dokumenty oraz podstawy prawne przedstawione w formie załączników, m.in.: (*Ustawa z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich; Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw czy Karta interwencji*).

Standardy ochrony małoletnich celem wdrożenia, realizacji, monitorowania i ewaluacji zostały:

- opracowane przez Zespół ds. procedur ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, powołany i kierowany przez dyrektora poradni;
- udostępnione przez dyrektora personelowi poradni (tj. pracownikom merytorycznym, współpracownikom, administracji, obsłudze) celem zapoznania z treścią dokumentu (tj. przygotowania personelu poradni do stosowania standardów oraz sposobu dokumentowania tej czynności) i podpisania oświadczenia o ich znajomości i akceptacji;
- zatwierdzone zarządzeniem dyrektora poradni oraz przez organ zarządzający placówką;

- upowszechnione w wersji papierowej i elektronicznej (tj. strona internetowa poradni, tablica informacyjna).

2. Słowniczek pojęć

Słowniczek pojęć/objaśnienie terminów używanych w dokumencie Standardy ochrony małoletnich

1. Personelem lub członkiem personelu jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także wolontariusz i stażysta.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka/opiekunów prawnych. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu instytucji lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
6. Osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczony przez kierownictwo instytucji członek personelu, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie instytucji oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.
7. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez kierownictwo instytucji członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w instytucji.
8. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

3. Podstawy prawne

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj.. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) -art. 23 i 24
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

CZEŚĆ PIERWSZA – STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

STANDARD I - POLITYKA

W ramach pierwszego standardu - Poradnia ustanowiła i wprowadziła w życie *Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem*.

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem jest spójna z zasadami określonymi w *Ustawie Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych* oraz *Ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (Art. 22c. ust.1 pkt.1-8, ust.2 pkt.1-4, ust. 4,5,6,7).

ZASADY:

1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletniego (*Art. 22c ust. 1 pkt 1*).

a) Komunikacja z małoletnim powinna:

- być adekwatna do jego wieku i danej sytuacji;
- odbywać się w spokojnej atmosferze nacechowanej szacunkiem do dziecka,
- uwzględniać zasadę poufności, a jeśli konieczne będzie odstępianie od niej, należy dziecku wyjaśnić powody tej decyzji.

b) Zachowania niedozwolone wobec małoletnich:

- Nie ujawniaj danych wrażliwych dotyczących małoletniego, wyszczególnionych w art. 9 ust. 1 *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE* (Dz.U. UE.L. z 2016 r. Nr 119 poz. 1), obejmujących pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych, oraz przetwarzanie danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności albo orientacji seksualnej tej osoby.
- Unikaj wobec małoletniego innego niż niezbędny kontakt fizyczny.
- Nie utrwalaj wizerunku małoletniego do celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie. Zakaz ten obejmuje także umożliwianie utrwalenia wizerunków małoletnich osobom trzecim. Wyjątkiem jest utrwalanie wizerunku na

potrzeby placówki, na podstawie zgody udzielonej przez rodziców / prawnych opiekunów.

- Nie proponuj alkoholu, wyrobów tytoniowych, substancji psychoaktywnych.
- Nie nawiązuj z małoletnim relacji romantycznych, seksualnych lub mogących zostać uznane za posiadające takie właściwości, m.in.: seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych.
- Nie nawiązuj kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych. Dopuszczalną formą komunikacji kontakt z rodzicami/prawnymi opiekunami drogą służbową (e-mail, telefon służbowy). Z kanałów tych nie korzystaj poza godzinami pracy.

2. Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone (*Art. 22c ust. 2 pkt 1*).

a) Bezpieczne relacje między małoletnimi:

- Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania.
- Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc, co godziłoby w poczucie godności osobistej.
- Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
- W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony innych.
- Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych.

- Małoletni uczestniczący w spotkaniach na terenie poradni powinni zapoznać się z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa – co umożliwi im adekwatne reagowanie w sytuacji łamania zasad bezpieczeństwa.
- Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom przemocy oraz informowania pracowników poradni o takich sytuacjach.
- Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w poradni pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

b) Niedozwolone zachowania małych dzieci w poradni (m.in.: podczas trwania diagnozy/terapii/porady):

- Stosowanie agresji i przemocy.
- Nieuzasadnione, bez zgody prowadzącego, opuszczenie sali.
- Wyjście bez zezwolenia poza teren poradni.
- Nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w poradni.
- Zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
- Przywłaszczenie własności lub niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności poradni.
- Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.

3. Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małego dziecka (Art. 22c ust. 1 pkt 2).

Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia stosowania przemocy domowej (fizycznej, psychicznej, seksualnej) i przemocy rówieśniczej wobec małego dziecka².

- a) Zasada obejmuje zgłoszenie wskazujące na stosowanie wobec małego dziecka przemocy domowej, tj.:**

² *Przemoc domowa – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej (Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj.. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.).*

- **przemocy fizycznej** (Rodzic, opiekun lub inna dorosła osoba mieszkająca z dzieckiem w domu popycha je, szarpie, bije, kopie, rzuca czymś w dziecko na tyle mocno, że pozostawia to ślady lub powoduje obrażenia.);
 - **przemocy psychicznej** (Rodzic dziecka, opiekun lub inna osoba dorosła mieszkająca z dzieckiem w domu wyzywa, obraża lub poniża dziecko i/lub zachowuje się w sposób, który sprawia, że dziecko boi się, że może zostać fizycznie skrzywdzone.);
 - **przemocy seksualnej** (Dorosły, krewny, przyjaciel rodziny lub osoba nieznajoma angażuje dziecko w aktywność seksualną, bez kontaktu fizycznego lub z kontaktem fizycznym, takim jak dotykanie, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy w sposób seksualny czy stosunek seksualny.) oraz **zaniedbanie** (Rodzic/opiekun nie opiekuje się dzieckiem, nie interesuje się jego zdrowiem, odżywianiem, warunkami bytowymi).
- b)** Zasada obejmuje zgłoszenie wskazujące na stosowanie wobec małoletniego przemocy rówieśniczej (Dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników w szkole, sąsiedztwie lub ze strony rodzeństwa, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (Internetu i telefonów komórkowych).

1. Zgłoszenie stosowania przemocy domowej/rówieśniczej przez małoletniego:

- a)** Małoletni zgłasza ustnie lub pisemnie (np. bezpośrednio, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną alternatywną formą komunikacji w przypadku dziecka obcojęzykowego) pracownikowi poradni lub dyrektorowi poradni fakt stosowania wobec niego przemocy.
- b)** Pracownik poradni zgłasza fakt stosowania przemocy wobec małoletniego w formie dokumentu, tj. *Karta zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (Załącznik nr 1)* - dyrektorowi poradni.
- c)** Dyrektor poradni:
- **Powołuje Zespół Interwencyjny**, którego zadaniem jest wstępne zdiagnozowanie sytuacji małoletniego i odpowiednie zakwalifikowanie sprawy (np. sytuacja wymagająca podjęcia szybkiej interwencji lub jej niewymagająca), a także stworzenie planu pomocy dziecku.

→ W przypadku przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu³, wykorzystania seksualnego, gdzie jest uzasadnione podejrzenie, że zagrożone jest zdrowie i/lub życie dziecka **podejmuje szybką interwencję**: dzwoni pod nr 112 lub 997, a także zawiadamia prokuraturę o podejrzeniu możliwości popełnienia przestępstwa.

d) w przypadku niewymagającym podjęcia szybkiej interwencji zleca odpowiednim osobom – wybranym pracownikom merytorycznym poradni – wdrożenie planu pomocy dziecku, opracowanego wcześniej przez Zespół Interwencyjny. Z realizacji planu powinien zostać sporządzony dokument *Karta interwencji (Załącznik nr 2)*.

W sytuacji zgłoszenia faktu stosowania przemocy wobec małoletniego bezpośrednio dyrektorowi poradni – dyrektor postępuje wg tych samych zasad - Patrz pkt. 1 c.

2. Zgłoszenie podejrzenia przemocy domowej/rówieśniczej lub jej stosowania przez pracownika poradni.

a) Pracownik poradni, który zauważy lub podejrzewa u małoletniego symptomy stosowania przemocy, jest zobowiązany zareagować, tj. zgłosić powyższy fakt w formie ustnej i pisemnej w postaci dokumentu, tj. *Karta zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (Załącznik nr 1)* - dyrektorowi poradni.

b) Dyrektor poradni:

Postępuje zgodnie z procedurami opisanymi w punkcie 1.

3. Zgłoszenie podejrzenia przemocy domowej/rówieśniczej lub jej stosowania przez osoby z zewnątrz.

a) Osoba, która jest świadkiem stosowanej przemocy domowej wobec małoletniego zgłasza fakt stosowania przemocy ustnie lub pisemnie dyrektorowi poradni, pracownikowi poradni, do sekretariatu poradni (bezpośrednio, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną).

b) Zgłoszenia może dokonać również w formie anonimowej.

c) Pracownik poradni zgłasza fakt stosowania przemocy wobec małoletniego w formie dokumentu, tj. *Karta zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (Załącznik nr 1)* - dyrektorowi poradni.

d) Dyrektor poradni: Postępuje zgodnie z procedurami opisanymi w punkcie 1.

³ Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

4. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia (Art. 22c ust. 2 pkt 4).

Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia – schemat postępowania.

1. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje Zespół Interwencyjny powołany przez dyrektora poradni. W jego skład wchodzi zazwyczaj: koordynator d.s. standardów ochrony małoletnich, specjaliści diagnozujący dziecko (psycholog, pedagog), pracownik merytoryczny poradni zgłaszający przemoc. Pracom zespołu przewodniczy dyrektor.
2. W przypadkach uzasadnionych i rokujących na skuteczność oddziaływań edukacyjnych i terapeutycznych wdrażany jest plan wsparcia.
3. Realizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w ramach opracowanego planu wsparcia następuje za zgodą rodzica/opiekuna prawnego.
4. Elementy planu wsparcia stanowi, m.in.:
 - Karta zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (*Załącznik nr 1*);
 - Diagnoza dokonana przez Zespół Interwencyjny, w tym: charakterystyka doznanej krzywdy (rodzaj doznanej krzywdy, jej okoliczności, stopień naruszenia prawa, stopień zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego – w obszarze zdrowia, rozwoju); analiza dostępnej dokumentacji, np. wyniki rozmów, wyniki obserwacji (zachowanie, wygląd) dokonane przez np. rodziców, pracowników poradni oraz instytucji wspomagających ochronę dziecka – psychologów, pedagoga, wychowawcę ze szkoły; określenie czynników ryzyka doznanej krzywdy oraz czynników wsparcia małoletniego – ustalenie indywidualnych potrzeb ofiary krzywdzenia w obszarze jej zdrowia psychicznego, funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz w obszarze prawnym i socjalnym.
 - Zasoby wewnętrzne poradni (dyrektor, zespół psychologów/pedagogów), oraz źródła zewnętrznego wsparcia małoletniego (rodzice/opiekunowie prawni dziecka, Sąd Rodzinny, kurator sądowy, policja, placówki doskonalenia nauczycieli, służba zdrowia, MOPS/GOPS; organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem itp.).
 - Harmonogram działań krótko lub długoterminowych, który określa zakres wsparcia (ten wynika ze zdiagnozowanych w różnych obszarach indywidualnych potrzeb

rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych małoletniego – ofiary krzywdzenia); wymiar godzin i okres, w jakim będzie udzielane wsparcie.

- Formy wsparcia, m.in.: praca indywidualna lub zespołowa z małoletnim (rozmowy indywidualne lub zajęcia grupowe), poradnictwo dla rodziców.
 - Ocena efektywności udzielanego wsparcia, tj. ocena adekwatności udzielonego wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb małoletniego – ofiary krzywdzenia.
5. Powyższe informacje zostają zgromadzone w dokumencie Karta interwencji (*Załącznik nr 2*) wg określonej procedury podejmowania interwencji.

5. Zasady i sposób udostępniania personelowi, rodzicom/opiekunom prawnym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania (Art. 22c ust. 7).

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym standardów ochrony małoletnich do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania został opracowany na podstawie art. 22c ust. 1 pkt 6 *Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym* (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1304).

Zakres:

- Dokumentacja składająca się na standardy ochrony małoletnich jest dostępna na stronie internetowej placówki.
- Rodzice/prawni opiekunowie małoletnich są informowani o dostępności dokumentu na stronie internetowej placówki.
- Na życzenie rodziców/prawnych opiekunów standardy ochrony małoletnich są udostępniane w formie papierowej.
- Obowiązkiem rodziców/prawnych opiekunów jest zaznajomienie się ze standardami i wynikającymi z nich zasadami/procedurami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet (Art. 22c ust. 2 pkt 2).

a) Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu:

- Małoletni nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej poradni.

- Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
- Rozwiązania organizacyjne na poziomie poradni bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
- Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie poradni jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
- W poradni zatrudniony jest pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci. Do jego obowiązków należą: zabezpieczenie sieci Internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania; sprawdzanie, czy na komputerach nie znajdują się niebezpieczne treści.
- Pracownicy posiadają indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z komputera na terenie poradni. Pracownicy zachowują login i hasło w tajemnicy.
- Użytkownikowi komputera zabrania się: instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie, usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu.

b) Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych:

- Małoletni przynoszą do poradni telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
- Za sposób korzystania z własnych urządzeń elektronicznych na terenie poradni odpowiada rodzic/opiekun małegoletniego.
- Poradnia nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie, zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez małegoletnich.
- Małoletni nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas diagnozy, zajęć, treningów, warsztatów prowadzonych na terenie poradni.
- Małoletni ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem diagnozy. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla małegoletniego, jak i pozostałych osób.

- Jeśli małoletni czeka na ważną informację (połączenie, SMS) ma obowiązek poinformować o tym fakcie, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
- Na terenie poradni zakazuje się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych. Powyższe nie dotyczy wydarzeń odbywających się w poradni, na rejestrację których udzielono zgody.

c) Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie poradni:

- W przypadku naruszenia przez małoletniego zasad używania telefonów komórkowych na terenie poradni, pracownik bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów małoletniego i wspólnie z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala plan dalszego postępowania.

d) Zasady ochrony wizerunku małoletniego:

- Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania.
- Upublicznianie wizerunku małoletniego do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO).
- Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.
- Zgody, o których mowa powyżej są wyrażane w formie pisemnej.
- Rodzice małoletniego/opiekunowie lub małoletni powyżej 16 roku życia wyrażając zgodę na upublicznienie wizerunku, określają precyzyjnie miejsca i kanały upubliczniania wizerunku, kontekst w jakim wizerunek będzie wykorzystany, a także okres upublicznienia.
- Osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, zgodnie z art. 5 RODO.

- Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
- Pracownikowi poradni nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody jego opiekuna.
- Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna małoletniego – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
- W przypadku utrwalania wizerunku małoletniego na zajęciach „otwartych”, „pokazowych” wymagana jest zgoda w formie pisemnej.

e) Zasady ochrony danych osobowych małoletnich:

- W poradni wdrożono Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, małoletnich, rodziców/opiekunów) oraz powołano Inspektora ochrony danych.
- Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad: zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, ograniczenia celu przetwarzania danych, minimalizacji danych, prawidłowości danych, ograniczenia przechowania danych, integralności i poufności danych, rozliczalności.
- Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych małoletnich i ich rodziców/opiekunów prawnych posiadają upoważnienie do przetwarzania ich danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO.
- Na potrzeby przetwarzania w formach zdalnych (przekazywanie danych osobowych do OKE, SIO, organów upoważnionych do przetwarzania danych osobowych małoletnich) opracowano zasady ich przetwarzania .

- Każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych pod rygorem odpowiedzialności karnej i zobowiązanie do jej przestrzegania pod rygorem odpowiedzialności karnej.
- Rodzice/prawni opiekunowie małoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych poprzez klauzule informacyjne.
- Dyrektor poradni wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
- Dane osobowe małoletnich zarejestrowane w formie pisemnej (teczka dziecka oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe małoletnich jest chroniona w zamkniętych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, gabinety specjalistów).
- W poradni wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
- Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

STANDARD II - PERSONEL

W ramach drugiego standardu - **Personel** (*dotyczy monitoringu, edukacji i zaangażowania pracowników/współpracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci*) określono zasady bezpiecznej rekrutacji personelu spójne z zasadami zawartymi w *Ustawie Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw* oraz *Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich*.

ZASADY:

1. Zasady zatrudniania pracowników w poradni oraz dopuszczania innych osób do kontaktu nad małoletnimi.

1. Dyrektor poradni uzyskuje informacje w przypadku każdego pracownika (również nowozatrudnionego), studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza –
 - a) z **Krajowego Rejestru Karnego** w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022

r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;

b) z **Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym** z dostępem ograniczonym;

c) zaświadczenie z **Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla Nauczycieli**.

2. Nie jest wymagane przedstawienie zaświadczeń, w przypadku, gdy z nauczycielem jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w tej samej poradni w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c poprzedniego stosunku pracy.
3. W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z małoletnimi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa jest on zobowiązany do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariatu związanej z kontaktami z małoletnimi.
4. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego jest osoba, o której mowa w pkt 3 nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariatu związanej z kontaktami z małoletnimi, osoba ta przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa.
5. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 4–5, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt 5, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.
6. Oświadczenia, o których mowa w pkt 5, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności

karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

7. Informacje, o których mowa w pkt 4 – 6, pracodawca utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do kontaktu z małoletnimi (*Załącznik nr 3*).
8. Zatrudniani pracownicy lub inne osoby przed dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi są zobowiązani do zapoznania się z Standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w poradni.
9. Pracownicy składają w formie pisemnej *Oświadczenie personelu o zapoznaniu się ze Standardami ochrony małoletnich (Załącznik nr 4)*, które umieszczone zostaje w aktach osobowych pracownika lub dołączane do umów o świadczeniu działalności wolontariatu lub praktyki zawodowej.

STANDARD III - PROCEDURY

W ramach standardu trzeciego - **Procedury** (*dotyczy podejmowania procedur w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego*) określono **procedury** spójne z procedurami zawartymi w *Ustawie Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw* (Art. 22c.1, 2 i Art. 22b oraz Art. 22b *Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich*).

PROCEDURY:

1. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” (*Art. 22c ust. 1 pkt 3*).

1) Procedura Niebieskiej Karty:

Cel procedury: wskazanie zasad postępowania pracowników poradni i dyrektora placówki w przypadku stwierdzenia krzywdzenia małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia.

- a) Zakres procedury i ogólne zasady jej stosowania:

1. Procedura „Niebieskiej Karty” obowiązuje wszystkich pracowników merytorycznych zatrudnionych w poradni. Zazwyczaj procedurę wszczyna osoba, która powzięła informację o krzywdzeniu małoletniego.
 2. Nadzór nad stosowaniem procedury sprawuje dyrektor poradni.
 3. Druki i formularze „Niebieskiej Karty – A” i „Niebieskiej Karty – B” znajdują się w sekretariacie poradni. Sekretariat prowadzi rejestr wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” oraz całej dokumentacji po zakończonej procedurze interwencji w sprawie (tj. Kart Indywidualnych Zdarzeń).
 4. Wgląd w dokumentację wszczętych procedur posiadają wyłącznie osoby upoważnione przez dyrektora poradni, które zobowiązane są do złożenia *Oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych osobowych umieszczanych w dokumentach (Załącznik 5)*.
 5. Dokumentację związaną ze wszczętymi procedurami „Niebieskiej Karty” prowadzi w toku sprawy koordynator Ds. Standardów Ochrony Małoletnich. Przechowuje ją w **Karcie Indywidualnej Zdarzenia**. Po zakończeniu sprawy wkłada ją do Karty Indywidualnej dziecka i całą dokumentację zdaje do sekretariatu poradni, celem zarchiwizowania.
- b) Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”:
1. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje z chwilą wypełnienia formularza *Niebieskiej Karty „A” (Załącznik nr 6)*.
 2. Formularz ma prawo wypełnić każdy pracownik merytoryczny poradni.
 3. Procedura nie może być wszczęta bez wiedzy dyrektora i bez konsultacji w ramach posiedzenia Zespołu Interwencyjnego w danej sprawie.
 4. Do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy.
 5. Do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” nie jest wymagany uprzedni kontakt z osobą stosującą przemoc domową ani obecność tej osoby w czasie wypełniania karty.
 6. Pracownik wszczynając procedurę „Niebieskiej Karty” ma prawo wykorzystać informacje zawarte we wstępnej diagnozie sytuacji małoletniego – (*Załącznik 1, 2*), a także przeprowadzić rozmowę z małoletnim.
 7. Czynności w ramach procedury "Niebieskiej Karty" przeprowadza się w obecności rodzica/opiekuna prawnego. W sytuacji, gdy to rodzice/opiekunowie prawni są podejrzani o stosowanie przemocy wobec dziecka, czynności przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 kk) czyli np.

dziadków, rodzeństwa. W trakcie rozmowy z małoletnim wskazana jest również obecności psychologa.

8. Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
9. Formularz „Niebieskiej Karty” nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej.
10. Po wypełnieniu Karty – „A”, osoba dotknięta przemocą domową w rodzinie – rodzic/opiekun prawny, osoba, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie otrzymuje wypełniony formularz Karty – B (*Załącznik nr 7*).
11. Formularz Karty „B” jest dokumentem dla osób pokrzywdzonych, zawierającym definicję przemocy, praw człowieka, informację o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc.
12. Formularza „B” nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy domowej.
13. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie **5 dni** od wszczęcia procedury, przekazuje się do **Zespołu Interdyscyplinarnego**.
14. Formularz przekazuje osoba wyznaczona przez dyrektora poradni w konkretnej sprawie – zazwyczaj jest to koordynator ds. standardów ochrony małoletnich.

2. Procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego (*Art. 22c ust. 1 pkt 2*).

Wprowadzaj procedury w odniesieniu do zasad podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

1. Jeżeli podejrzewasz, że małoletni doświadcza przemocy domowej/rówieśniczej (m.in.: w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna; krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 17 roku życia; krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie):
 - z uszczerbkiem na zdrowiu⁴, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od sprawcy (np. rodzica/opiekuna/innej osoby) podejrzanej o krzywdzenie; sprawę szybko przekaz dyrektorowi poradni.

⁴ Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

- doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej) zadbaj o bezpieczeństwo dziecka; porozmawiaj z rodzicem/opiekunem; powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego; w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna sprawę przekaz dyrektorowi poradni;
- jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw (np. przemocą psychiczną) sprawę od razu przekaz dyrektorowi poradni;

W każdej z powyższych sytuacji należy postępować zgodnie z zasadami opisanymi w Standardzie I (*dotyczącymi podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego*), przede wszystkim:

- **dyrektorowi zawsze zgłaszamy sprawę na piśmie** - trzeba sporządzić notatkę, tj. opis zdarzenia w dokumencie *Karta zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (Załącznik nr 1)*. Dokument ten jest dostępny na stronie internetowej poradni.

Zakres działania Zespołu Interwencyjnego.

- a) Dyrektor poradni powołuje na podstawie zgłoszenia, tj. dokumentu *Karta zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (Załącznik nr 1)* - **Zespół Interwencyjny** do wstępnego zdiagnozowania sytuacji małoletniego.
- b) W skład Zespołu Interwencyjnego wchodzi: koordynator d.s. standardów ochrony małoletnich, pracownik zgłaszający podejrzenie stosowania przemocy, diagności: psycholog i/lub pedagog oraz dyrektor poradni.
- c) Zespół Interwencyjny opracowuje „*Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia*”.

3. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie (*Art. 22c ust. 2 pkt 3*).

- a) **Niebezpieczne treści (materiały pornograficzne, a także materiały propagujące nienawiść, rasizm, ksenofobię, przemoc, zachowania autodestrukcyjne).**
 - Poradnia nie udostępnia dostępu do Internetu swoim klientom, co powoduje, że nie jest współodpowiedzialna za umieszczanie w sieci tego typu materiałów.

- Za bezpośrednią ochronę małoletniego przed niebezpiecznymi treściami odpowiada rodzic/opiekun prawny.
- Poradnia w ramach swojej działalności podejmuje działania kształtujące świadomość zagrożeń zarówno rodziców jak i małoletnich. Obejmują one: edukację, profilaktykę, a także pomoc osobom pokrzywdzonym poprzez kontakt z tego typu treściami.
- W przypadku, gdy to pracownik poradni zostanie poinformowany, że małoletni w trakcie pobytu w poradni mieli styczność z tego typu niebezpiecznymi treściami zgłasza sprawę rodzicom/opiekunowi prawnemu.
- Współpraca z organami ścigania lub sądem rodzinnym obligatoryjnie musi zaistnieć w przypadku naruszenia zakazu rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem małoletniego (osoby poniżej 18 roku życia – art. 202 § 3 kodeksu karnego) oraz treści propagujących publicznie faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujących do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych (art. 256 i art. 257 kodeksu karnego).

b) Ochrona wizerunku:

- Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania uczniów są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez instytucję u administratora sieci, przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji.
- Niedopuszczalne jest przechowywanie zdjęć i nagrań z wizerunkiem małoletnich klientów poradni na nośnikach nieszyfrowanych lub mobilnych (telefonach komórkowych i pendrive).

c) Naruszenie prywatności:

- Informacja o zagrożeniu naruszeniem prywatności powinna zostać niezwłocznie przekazana administratorowi systemów informatycznych i dyrektorowi poradni, którzy podejmują natychmiastowe działania w celu zabezpieczenia danych i ograniczenia dalszego dostępu do informacji niejawnych.
- Następnie należy ustalić okoliczności zdarzenia, poprzez dokładne udokumentowanie pozyskanych informacji i skontaktować się z ekspertem ds. bezpieczeństwa cyfrowego w organie prowadzącym placówkę.

- W przypadku poważniejszych zagrożeń i w sytuacji, gdy naruszenie prywatności jest spowodowane przez osoby spoza poradni, należy nawiązać współpracę z organami ścigania.
- Należy poinformować osoby dotknięte zdarzeniem (których dane osobowe wyciekły) o sytuacji, by podjęły indywidualne środki zaradcze.

d) Cyberprzemoc:

- Poradnia przeciwdziała cyberprzemocy przez odpowiednią edukację, i wprowadzanie zasad na poszczególnych zajęciach w poradni.
- Uczeń, który stał się ofiarą cyberprzemocy - wyśmiewania, poniżania, rozpowszechniania wizerunku przez społeczność danej grupy (chodzi o grupę zajęciową, zajęć prowadzonych w poradni) przy użyciu technologii cyfrowych, powinien zgłosić sytuację do prowadzącego zajęcia. Zgłoszenia może dokonać także świadek cyberprzemocy.
- O zdarzeniu poinformowani zostają przez pracownika merytorycznego poradni (osobę prowadzącą zajęcia) rodzice/opiekunowie prawni, a także dyrektor poradni – zgodnie z zasadami i procedurami podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego. Dyrektor w tym przypadku działa tak samo, jak w każdym innym przypadku otrzymania zgłoszenia krzywdzenia dziecka.

e) Fake news:

- Poradnia w ramach swojej działalności edukacyjnej i szkoleniowej uświadamia i uwrażliwia zarówno dorosłych jak i małoletnich klientów na zagadnienie dezinformacji.
- Poradnia rzetelnie dobiera treści upowszechniane w Internecie na stronie internetowej poradni.

STANDARD IV - MONITORING

W ramach standardu czwartego - **Monitoring** *(dotyczy monitoringu i okresowej weryfikacji zgodności prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci)* określono zasady przeglądu i aktualizacji standardów ochrony małoletnich oraz sposoby dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów albo

zdarzeń zagrażających dobru małoletniego na podstawie *Ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw* oraz *Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym* (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1304).

1. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów ochrony małoletnich oraz sposoby dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów albo zdarzeń zagrażających dobru małoletniego (*Art. 22c ust. 1 pkt 4, PKT 8*).

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów oraz dokumentowania wydarzeń związanych z ich naruszeniem.

1. Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w placówce podlegają regularnemu przeglądowi, w terminie ustalonym przez dyrektora placówki oraz w razie nowelizacji następujących aktów prawnych:
 - 1) *Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1304),
 - 2) *Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.),
 - 3) *Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny* (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.), w części określonej w Rozdziale XXV „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”.
2. Przegląd standardów ochrony małoletnich obowiązujących w placówce polega na ustaleniu wypełniania przez standardy wymogów przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności art. 22c *Ustawy*, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
3. Przeglądu i aktualizacji standardów ochrony małoletnich w placówce dokonują dyrektor placówki, osoba przez niego upoważniona lub służby prawne, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 4 *Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe*, jeżeli placówka jest objęta wspólną obsługą.
4. Aktualizacja standardów przyjmowana jest w drodze zarządzenia dyrektora poradni.
5. Każde zgłoszone zdarzenie zagrażające dobru małoletniego i działania w związku z nim podjęte, zostają odnotowane w dokumentacji zgodnie z opisanymi wcześniej zasadami i procedurami i umieszczone w Karcie Indywidualnej Zdarzenia (ta natomiast, po zakończeniu sprawy, w Karcie Indywidualnej dziecka).
6. **Karta Indywidualna zdarzenia:**
 - zawiera metryczkę (m.in.: imię, nazwisko małoletniego);

- do czasu zakończenia sprawy pozostaje w dyspozycji osoby upoważnionej przez dyrektora poradni – koordynatora d.s. standardów ochrony małoletnich;
 - umieszcza się w niej dokumenty wytworzone w trakcie podejmowania interwencji, m.in.: kartę zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego; protokoły i notatki z rozmów z małoletnim, rodzicami/opiekunami prawnymi; protokół z posiedzenia Zespołu Interwencyjnego; Kopię „Niebieskiej Karty – A/B”; kartę interwencji.
7. Poradnia (sekretariat poradni) prowadzi *Rejestr zdarzeń* (dokument zbiorczy) – (*Załącznik Nr 8*), który zawiera imię nazwisko, formę interwencji/powód, datę zgłoszenia.

CZĘŚĆ DRUGA - ORGANIZACJA PROCESU OCHRONY MAŁOLETNIICH

1. Zadania i obowiązki pracowników poradni wynikające z wdrożenia standardów (podział obowiązków i przydział zadań) (*Art. 22c ust. 1 pkt 5, 7*).

Osoba odpowiedzialna	Zadania/obowiązki
Dyrektor poradni:	<ul style="list-style-type: none"> → odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich; → dokonuje oceny stopnia znajomości i poprawności stosowania „Standardów ochrony małoletnich” na bieżąco, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego; w przypadku zmian prawa, wprowadza odpowiednie zmiany; → nadzoruje prawidłowość sporządzania dokumentacji; → powołuje zespół d.s. opracowania Standardów ochrony małoletnich; → powołuje koordynatora d.s. Standardów ochrony małoletnich; → wdraża zarządzeniem dokument, pt. Standardy ochrony małoletnich;
Zespół d.s. opracowania Standardów ochrony małoletnich	<ul style="list-style-type: none"> → opracowuje wg obowiązujących aktów prawnych (ustaw) dokument wraz z załącznikami, pt. Standardy ochrony małoletnich; → udostępniania „Standardy ochrony małoletnich” w wersji podstawowej - sekretariat poradni, wszyscy pracownicy poradni w formie papierowej oraz na stronie internetowej

	<p>poradni (wersja elektroniczna); w wersji skróconej w formie elektronicznej na stronie poradni (dotyczy małoletnich);</p> <p>→ prezentuje dokument pracownikom poradni;</p>
Koordynator d.s. Standardów ochrony małoletnich	<p>→ bierze udział w pracach Zespołu Interwencyjnego;</p> <p>→ odpowiada za dokumentowanie interwencji w sytuacji zgłoszenia do dyrektora podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego a także archiwizowanie wytworzonej dokumentacji; (tworzenie Karty Indywidualnej zdarzenia dla każdego dziecka);</p> <p>→ nadzoruje prawidłowość sporządzania dokumentacji, w tym wypełnienia karty A I B;</p> <p>→ koordynuje działania w ramach pomocy krzywdzonemu małoletniemu, nadzoruje rejestr prowadzonych spraw;</p> <p>→ dokonuje na zlecenie dyrektora przeglądu „Standardów ochrony małoletnich”;</p> <p>→ przedstawia raport z prowadzonych spraw wraz z wnioskami i rekomendacjami radzie pedagogicznej;</p>
Kierownik gospodarczy/ kadrowa	<p>→ informuje każdego nowo zatrudnianego pracownika o konieczności zapoznania się z dokumentem, pt. Standardy ochrony małoletnich;</p> <p>→ gromadzi w dokumentacji pracowniczej dokumenty, typu Zaświadczenia z Rejestru Przystępców na Tle Seksualnym; a w przypadku obywateli innych krajów wymaga oświadczenia lub zaświadczenia.</p>
Sekretarka	<p>→ prowadzi rejestru zgłaszanych spraw dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich;</p> <p>→ przekazuje zawiadomienia o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzeniu, które wpłynęły do sekretariatu (telefon, maile, ustnie) dyrektorowi poradni;</p> <p>→ po zakończeniu sprawy archiwizuje całość dokumentacji wytworzonej w toku podejmowania interwencji w sprawie;</p>
Pracownicy poradni	<p>→ zapoznają się z dokumentem, pt. Standardy ochrony małoletnich;</p> <p>→ podpisują oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich;</p> <p>→ mają obowiązek działać zgodnie z zasadami i procedurami określonymi w w/w dokumencie.</p>

2. Zadania i obowiązki pracowników poradni w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (*Art. 22c ust. 1 pkt 5, 7*).

Dyrektor poradni:

1. W sytuacji otrzymania zgłoszenia stosowania przemocy domowej, rówieśniczej wobec małoletniego:
 - powołuje Zespół Interwencyjny i przewodzi jego pracom,

- podejmuje szybką interwencję w przypadku przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu⁵, wykorzystania seksualnego, gdy zagrożone może być życie małoletniego, tj. zawiadamia odpowiednie służby, dzwoniąc pod nr 112 lub 997;
- 2. Podpisuje wszystkie pisma wychodzące na zewnątrz w sprawach krzywdzenia małoletnich.
- 3. Powołuje i nadzoruje pracę Koordynator d.s. Standardów ochrony małoletnich.
- 4. Określa zasady prowadzenie dokumentacji i jej archiwizowania.
- 5. Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla małoletniego doznającego przemocy – określoną w planie pomocy opracowanym przez Zespół Interwencyjny – za zgodą rodzica/opiekuna prawnego. W przypadku osób dorosłych udostępnia listę miejsc w których odpowiednia pomoc jest udzielana.
- 6. Zapewnia pomoc pracownikom w realizacji ich zadań – także skutecznej ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc wobec dziecka.
- 7. Odpowiada za odpowiednie przeprowadzenie procedury założenia „Niebieskiej Karty”.

Koordynator d.s. Standardów ochrony małoletnich:

1. Bierze udział w pracach Zespołu Interwencyjnego.
2. Współpracuje z dyrektorem poradni w chwili wdrażania procedury interwencji.
3. Nadzoruje realizację wszczętej procedury „Niebieskie Karty”.
4. Gromadzi i przetrzymuje (do zakończenia sprawy) dokumentację małoletniego w Karcie Indywidualnej zdarzenia.

Pracownik pedagogiczny poradni (psycholog, pedagog, logopeda):

1. Zgłasza podejrzenie krzywdzenia lub fakt krzywdzenia małoletniego w formie dokumentu, tj. *Karta zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (Załącznik nr 1)* - dyrektorowi poradni.
2. Bierze udział w pracy Zespołu Interwencyjnego powołanego przez dyrektora w sprawie przez niego zgłoszonej.

⁵ Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

Pracownicy obsługi i administracji:

1. Zgłaszają fakt stosowania przemocy wobec małoletniego dyrektorowi poradni. Pod nieobecność dyrektora zgłosić się należy do wicedyrektor lub Koordynator d.s. Standardów ochrony małoletnich.

CZEŚĆ TRZECIA - ZAŁĄCZNIKI

Załączniki:

- **Załącznik nr 1:** Karta zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego
- **Załącznik nr 2:** Karta interwencji
- **Załącznik nr 3:** Oświadczenie personelu o posiadaniu zdolności prawnej.
- **Załącznik nr 4:** Oświadczenie personelu o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich.
- **Załącznik nr 5:** Oświadczenia o poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia małoletnich
- **Załącznik nr 6:** Formularz „Niebieskiej Karty „A”
- **Załącznik nr 7:** Formularza „Niebieskiej Karty „B”
- **Załącznik nr 8:** Rejestr zdarzeń

PODSUMOWANIE

1. Polityka wchodzi w życie z dniem 15 lutego 2024r. Zarządzeniem nr.....
Dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej z dnia.....
2. Każdy pracownik pisemnie potwierdza zapoznanie się z Standardami ochrony małoletnich – Oświadczenie personelu o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich (*Załącznik nr 3*).
3. Ogłoszenie dokumentu następuje w sposób dostępny dla klientów oraz pracowników Poradni, w szczególności poprzez umieszczenie w dokumentacji Poradni (wersja papierowa) oraz na stronie www.ppp.slupsk.pl.